

Οι αλλαγές του νέου φορολογικού νόμου 3842/2010

Χάρης Κυριαζής
Μάιος 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

Φορολόγηση εταιρικών κερδών - μερισμάτων

Φορολόγηση κερδών από πώληση εισηγμένων μετοχών

Περιορισμοί έκπτωσης τόκων – thin capitalization rules

Περιορισμοί στις πληρωμές προς μη συνεργάσιμα κράτη ή κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς

Φορολόγηση στελεχών

Φορολογικό πιστοποιητικό

Λοιπές διατάξεις

Μεταρρυθμιστικές κατευθύνσεις - σχολιασμός

- Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής
- Εκσυγχρονισμός του ελεγκτικού μηχανισμού
- Μείωση των εξαιρέσεων από τους γενικούς κανόνες
- Μείωση των δυνατοτήτων φοροαποφυγής

Τι δεν άλλαξε

- Αυτοτελής φορολόγηση 35% αμοιβών ΔΣ
- Αυτοτελής φορολόγηση μεταβίβασης μη εισηγμένων μετοχών (5%), μεριδίων ΕΠΕ (20%)
- Αυτοτελής φορολόγηση κερδών ΟΕ, ΕΕ (αλλά ο συντελεστής αυξάνει από 20% σε 25% σε κάποιες περιπτώσεις)
- Εταιρική φορολογία μερισμάτων αλλοδαπών θυγατρικών (δεν απαλλάσσονται αλλά δίνεται δικαίωμα πίστωσης αλλοδαπού φόρου)
- Πολλές ειδικές απαλλαγές (αμοιβαία κεφάλαια, ΑΕΕΑΠ, κλπ)
- Φορολογία τόκων ομολόγων – καταθέσεων για ιδιώτες
- Ο Κ.Β.Σ.
- Η ανισότητα όπλων που οδηγεί σε έλλειψη σχέσης εμπιστοσύνης Δημοσίου - φορολογουμένων

Φορολογία στο επίπεδο του νομικού προσώπου

- Θέσπιση διαφορετικού συντελεστή φορολόγησης των αδιανέμητων και των διανεμόμενων κερδών:
 - Ο συντελεστής των αδιανέμητων μειώνεται σταδιακά από το 24% που ισχύει σήμερα στο 20% έως το 2014
 - Ο συντελεστής των διανεμόμενων κερδών ορίζεται σε 40%
- Ίδια φορολόγηση για Ε.Π.Ε. και υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών
- Εφαρμογή για κέρδη που προκύπτουν από ισολογισμούς που συντάσσονται από 31-12-2010 και μετά
- Ο φορολογικός συντελεστής 40% επιβάλλεται και σε κάθε περίπτωση κεφαλαιοποίησης ή διανομής κερδών παρελθουσών χρήσεων από 1-1-2011 και μετά

Φορολογία αλλοδαπών μερισμάτων στο επίπεδο του Έλληνα μετόχου

- Αυξάνεται η συνολική φορολογική επιβάρυνση των αλλοδαπών μερισμάτων που εισπράττουν Έλληνες φυσικά πρόσωπα
- Τα μερίσματα αλλοδαπής φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις, βάση της κλίμακας (έως 45%) χωρίς ρητή πρόβλεψη για τη δυνατότητα πίστωσης του αλλοδαπού φόρου
- Καταργείται η παρακράτηση 10% από τη μεσολαβούσα τράπεζα

Φορολόγηση βραχυπρόθεσμων κερδών

- Φορολογούνται βραχυπρόθεσμα κέρδη μόνο (<12 μήνες)
- Για φυσικά πρόσωπα τα κέρδη αυτά φορολογούνται στην κλίμακα
- Έναντι του φόρου παρακρατείται φόρος 10-20% από ΑΕΠΕΥ – το 20% αφορά κέρδη <3 μήνες
- Επιβάλλεται και σε αλλοδαπές εταιρείες που «ελέγχουν» Έλληνες κάτοικοι ή λειτουργούν για λογαριασμό τους
- Σημαντικό να ελέγχονται οι συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας
- Τα ίδια εφαρμόζονται και για πωλήσεις μετοχών εισηγμένων σε αλλοδαπό χρηματιστήριο αξιών
- Ισχύς για μετοχές που αποκτώνται από 1.1.2011
- Ειδικό τέλος 0,15% εξακολουθεί να επιβάλλεται σε πώληση μετοχών που θα έχουν αποκτηθεί έως 31.12.2010

Περιορισμοί στην έκπτωση των τόκων

- Απόλυτη απαγόρευση έκπτωσης των τόκων δανείου για αγορά μετοχών ή μεριδίων σε κάθε είδους εταιρείες ή επιχειρήσεις, ημεδαπές ή αλλοδαπές, που μεταβιβάζονται εντός 2 ετών
- Απόλυτη απαγόρευση έκπτωσης των τόκων δανείου για αγορά μετοχών ή μεριδίων σε εταιρείες εγκατεστημένες στα κράτη του άρθρου 51Α (μη συνεργάσιμα ή με προνομιακό φορολογικό καθεστώς) καθώς και των τόκων που καταβάλλονται στις εταιρείες αυτές
- Εφαρμογή για κέρδη ισολογισμών που κλείνουν με ημερομηνία 31/12/2010 και μετά

Κανόνες υποκεφαλαιοδότησης – thin capitalization rules

- Διεύρυνση των εξαιρέσεων σε τράπεζες, εταιρείεςπρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, καθώς και εταιρείες ειδικού σκοπού του ν.3156/2003 και του ν.3601/2007 (ίσχυε ήδη εξαίρεση για εταιρείες leasing)
- Στο συνολικό ύψος δανείων προστίθενται και τα δάνεια που έχουν ληφθεί από τρίτες επιχειρήσεις, για τα οποία έχει χορηγηθεί οποιασδήποτε μορφής εγγύηση από συνδεδεμένες επιχειρήσεις
- Στην έννοια δανείων εμπίπτουν και τα ομολογιακά δάνεια
- Κατάργηση της ρήτρας μη εφαρμογής των κανόνων υποκεφαλαιοδότησης για τα δάνεια που είχαν συναφθεί μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 3775/2009 (δηλαδή μέχρι 21.7.2009)
- Ισχύς για κέρδη ισολογισμών που κλείνουν με 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά

Περιορισμοί στις πληρωμές προς μη συνεργάσιμα κράτη
ή κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς

Πληρωμές προς μη συνεργάσιμα κράτη (νέα άρθρα 51A και 51B)

- Μη συνεργάσιμα κράτη: κράτη που κατά την 1η Ιανουαρίου 2010 **δεν** είναι κράτη μέλη της ΕΕ και δεν έχουν συνάψει σύμβαση διοικητικής συνδρομής στο φορολογικό τομέα ούτε με την Ελλάδα ούτε με τουλάχιστον άλλα δώδεκα κράτη
- Παροχή εξουσιοδότησης στον Υπουργό Οικονομικών για την έκδοση καταλόγου μη συνεργάσιμων χωρών
- Αμάχητο τεκμήριο μη αναγνώρισης δαπανών

Περιορισμοί στις πληρωμές προς μη συνεργάσιμα κράτη
ή κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς

Πληρωμές προς κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς (νέα άρθρα 51Α και 51Β)

- Μαχητό τεκμήριο μη αναγνώρισης δαπανών εκτός αν αποδειχτεί ότι οι δαπάνες αφορούν πραγματικές και συνήθεις συναλλαγές και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών με σκοπό τη φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή
- Φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα θεωρείται ως ευρισκόμενο σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς, ακόμη και εάν η κατοικία του ή η έδρα του βρίσκεται σε κράτος μέλος της Ε.Ε. εάν :
 - δεν υπόκειται σε φορολογία
 - δεν φορολογείται εν τοις πράγμασι, ή
 - υπόκειται σε φόρο επί των εισοδημάτων, των κερδών ή του κεφαλαίου κατώτερο σε ποσοστό πάνω από το 50% του φόρου που θα οφείλονταν σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία

Περιορισμοί στις πληρωμές προς μη συνεργάσιμα κράτη
ή κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς

Λοιποί περιορισμοί

- Μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της αξίας των πρώτων και βοηθητικών υλών και των άλλων εμπορεύσιμων αγαθών όταν τιμολογούνται από διαφορετική εταιρεία από αυτήν που τα πουλάει
- Τεκμαρτή προσαύξηση ακαθαρίστων εσόδων:
 - Σε τριγωνικές συναλλαγές με εταιρείες εγκατεστημένες στα κράτη του 51^A χωρίς τα αγαθά να μεταφερθούν εκτός Ελλάδας
 - Σε περίπτωση πώλησης αγαθών σε εταιρείες εγκατεστημένες στα κράτη του 51^A σε τιμή μικρότερη από την τιμή πώλησης των ίδιων εμπορευμάτων σε ημεδαπές ή αλλοδαπές εταιρείες

Φορολόγηση stock options

- Τροποποίηση του τρόπου υπολογισμού της ωφέλειας από την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών (stock options)
- Ως ωφέλεια θεωρείται η διαφορά μεταξύ της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής κατά την ημέρα ενάσκησης του δικαιώματος προαίρεσης (αντί για την ημέρα χορήγησης που ίσχυε μέχρι τώρα) και της τιμής που καταβάλλει ο δικαιούχος
- Εισαγωγή διάταξης με την οποία η ωφέλεια φορολογείται (ως εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα) και σε περίπτωση που το δικαίωμα ασκείται σε χρόνο που ο δικαιούχος έχει αποχωρήσει από την εταιρεία
- Ισχύς για δικαιώματα που ασκούνται από τη δημοσίευση του νόμου στην ΕΤΚ

Φορολόγηση αποζημιώσεων απόλυσης

- Διατήρηση της αυτοτελούς φορολόγησης της αποζημίωσης λόγω διακοπής της εργασιακής σχέσης
- Αύξηση του αφορολόγητου ποσού από 20.000 και θέσπιση προοδευτικής κλίμακας:

0 – 60.000	0%
60.001 – 100.000	10%
100.001 – 150.000	20%
150.001 και άνω	30%
- Η φορολογία είναι βαρύτερη με το νέο καθεστώς από το ποσό των € 250.00 και άνω – ελαφρύτερη για μικρότερα ποσά
- Ισχύς από τη δημοσίευση του νόμου δηλαδή την 23^η Απριλίου 2010

Φορολόγηση εταιρικών αυτοκινήτων

- Υπόχρεα πρόσωπα: πρόεδρος ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου, διευθύνων ή εντεταλμένος σύμβουλος, διαχειριστής, διευθυντής και στελέχη που χρησιμοποιούν εταιρικά αυτοκίνητα ανεξαρτήτως αν ανήκουν στην επιχείρηση ή είναι μισθωμένα
- Προσθήκη στο ετήσιο εισόδημα τους ποσού ίσου με ποσοστό της εργοστασιακής αξίας ως ακολούθως:
 - 15.000 – 20.000 15%
 - 22.001- 30.000 25%
 - 30.001 και άνω 30%
- Ισχύς αναδρομικά αναδρομικά από 1/1/2010

Φορολόγηση bonus στελεχών πιστωτικών ιδρυμάτων

- Φορολόγηση στην ενιαία κλίμακα εάν το συνολικό ετήσιο εισόδημα δεν υπερβαίνει τις 60.000€ και το ποσό των μπόνους δεν υπερβαίνει το 10% του συνόλου των ετήσιων τακτικών αποδοχών

- Το επιπλέον ποσό φορολογείται αυτοτελώς με βάση κλίμακα:

Μέχρι 20.000	50%
20.001 – 40.000	60%
40.001 – 60.000	70%
60.001 – 80.000	80%
80.001 και άνω	90%

Φορολόγηση bonus στελεχών πιστωτικών ιδρυμάτων

- Φορολογούνται παροχές σε χρήμα πλην μισθού - υπερωριών
- Δεν ορίζονται τα στελέχη
- Καλύπτει μόνο τράπεζες (όχι πλέον εταιρείες παροχής πιστώσεων, ΕΕΧ, ΑΕΔΑΚ, ΑΕΕΔ)
- Χρονικός περιορισμός για τα μπόνους που καταβάλλονται από τη δημοσίευση του νόμου στην ΕτΚ μέχρι και το οικονομικό έτος 2013
- Καλύπτει και διανομή κερδών
- Παρακράτηση κατά την πληρωμή

Πιστοποιητικό Ελεγκτών - Ελεγκτικών Γραφείων

- Θέσπιση υποχρέωσης των νόμιμων ελεγκτών και των ελεγκτικών γραφείων να εκδίδουν ετήσιο πιστοποιητικό περί παραβίασης ή μη της φορολογικής νομοθεσίας από τις υποχρεωτικά ελεγχόμενες Α.Ε. και Ε.Π.Ε. μετά από έλεγχο όλων των φορολογικών αντικειμένων.
- Το πιστοποιητικό κοινοποιείται με ευθύνη του νόμιμου ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου μέσα σε ένα μήνα στη Διεύθυνση Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών ενώ κάθε παράλειψη των προαναφερθέντων προσώπων διώκεται σύμφωνα με το Ν.3693/2008.
- Οι λεπτομέρειες εφαρμογής θα καθορισθούν στη συνέχεια σε συνεργασία με την Ε.Λ.Τ.Ε.

Φορολογία ακινήτων

- Κατάργηση ΕΤΑΚ, Τέλους Συναλλαγής 1%, ΦΑΥ - Μείωση ΦΜΑ σε 10%
- Επιβολή ΦΑΠ, συντελεστής νομικών προσώπων 0,06%, αλλά 0,01% για κτίσματα που ιδιοχρησιμοποιούνται – υπόχρεες οι εταιρείες leasing αντί για το μισθωτή
- Διατάξεις κατά της καταστρατήγησης μέσω εταιρειών που κατέχουν ακίνητα
 - Ο ειδικός φόρος ακινήτων 3% γίνεται 15%.
 - Υποχρέωση υποβολής δήλωσης ακόμα και επί απαλλαγής
 - Σε δήλωση φυσικού προσώπου πρέπει αυτό να έχει ΑΦΜ στην Ελλάδα

Υποβολή δηλώσεων χωρίς πρόστιμα

- Υποβολή δηλώσεων μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από τη δημοσίευση του νόμου, χωρίς πρόστιμα (τέλος Μαΐου 2010)
- Καταλαμβάνει και υποθέσεις υπό έλεγχο αν δεν έχει κοινοποιηθεί φύλλο ελέγχου εκτός αν ανεπαρκή ή ανακριβή βιβλία
 - Εισοδήματα που αποκτηθήκαν μέχρι και το οικονομικό έτος 2009 χωρίς πρόστιμα
 - Λοιπές φορολογίες (ΦΠΑ, παρακρατούμενοι, χαρτόσημο, κ.λπ.) πρόσθετος φόρος 10% ή 3% (αν η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι 31.12.2008 ή από 1.1.2009 και μέχρι τη δημοσίευση) εκτός εάν εφάπαξ καταβολή
- Εξαιρούνται υποθέσεις που εκκρεμούν στα δικαστήρια, φορολογία κεφαλαίου, δηλώσεις με επιφύλαξη
- Εντολή ελέγχου μέχρι 24.3.2010 → υποβολή δηλώσεων σε 10 μέρες από την επίδοση της πρόσκλησης και όχι αργότερα από 30.4.2010

Λοιπές διατάξεις

Λοιπά μέτρα

- Υποχρεωτική εξόφληση τιμολογίων > 3.000 μέσω τράπεζας - επιταγής
- Υποχρεωτική εξόφληση αποδείξεων > 1.500 μέσω τράπεζας - επιταγής
- Μέθοδος ανάλυσης κινδύνου για επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο – κλαδικά εγχειρίδια ελέγχου
- Σύσταση Περιουσιολογίου, άρση απορρήτου για Τράπεζες.
- Κανόνες τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών - transfer pricing rules

Ευχαριστώ!